

30 let od konce Československa Výzva autorkám a autorům

Třicet let od zániku společného státu Čechů a Slováků se jeví jako nejdelší období stabilního kontinuálního vývoje v moderních dějinách obou národů od roku 1918, nepoznamenané zásadními historickými přerovky a diskontinuitami, jak je symbolizují „osudové“ osmičky a devítky. Vstup Česka a Slovenska do Evropské unie a Severoatlantické aliance byl potvrzením cesty nastoupené v letech 1989 a 1993 a doba „neliberální demokracie“ Vladimíra Mečiara na Slovensku se stala jen epizodou. Rozdělení Československa bylo také posledním dramatickým dilematem, které intenzivně prožívala a sdílela většina jeho obyvatel. Tři desítky let zároveň tvoří dostatečný odstup od tehdejších událostí a procesů, aby je mohli detailně i v širších souvislostech zkoumat i historici a historičky soudobých dějin. Celkový obraz dění kolem vyhlášení dvou samostatných republik už nastínili a některé jeho důležité momenty více či méně přesvědčivě a průkazně interpretovali, jiné otázky jsou dosud předmětem sporů a čekají na své vyjasnění.

Nakolik bylo rozdělení Československa důsledkem dlouhodobě zakonzervovaných problémů unitárních státoprávních modelů a polovičatého federalismu, a v jaké míře je odstartovala či akcelerovala nová politická, sociální a ekonomická dynamika polistopadového vývoje? A nakolik byl tento vývoj rezonancí dravé vlny nacionalismu, která rozvrátila všechny postkomunistické federace? Selhaly české a slovenské politické elity, které přes usilovné vyjednávání nedokázaly dospět k přijatelnému kompromisu, anebo bylo rozdělení státu triumfem vůle k moci a pragmatismu některých politiků? Jaké byly ekonomické náklady a výnosy radikální státoprávní operace a co se odehrávalo v zákulisí sporů o rozdělení federálního majetku? O jaké ideály a hodnoty se opíraly obě nástupnické republiky při budování nové státnosti, jaké tradice, vzory a symboly se přitom aktualizovaly, či naopak vytrácely, a k jakým perspektivám se jejich samostatné trajektorie upínaly? Co československého zůstalo v české a slovenské identitě a jak oba státy zacházejí s dědictvím společné minulosti?

Jak zasáhl československý rozvod do každodenního života mnoha lidí, jaké komplikace či výhody jim přinesl? A oprostili jsme se za posledních třicet let od vzájemných předsudků, stereotypů a mýtů, zrozených ze vzájemného soužití a nepochopení, anebo na ně vršíme další, například právě ohledně okolností a příčin rozdělení Československa?

Pro analýzu a promýšlení těchto a podobných otázek nabízíme v roce 2023 prostor na stránkách *Soudobých dějin/CJCH* a *Historického časopisu*. Ve společném projektu nesměřujeme k publikaci jednoho tematického čísla, ale chceme texty spojené s kulatým výročím konce Československa tisknout průběžně v celém ročníku obou časopisů. Zvolili jsme přitom poněkud netradiční „zrcadlový“ formát, kdy příspěvky slovenských autorek a autorů zveřejníme v *Soudobých dějinách/CJCH* a články autorek a autorů českých najdou místo v *Historickém časopise*. Uvítáme eseje, studie, úvahy a také texty zaměřené diskusně či polemicky nejen od historiků a historiček, ale i odborníků z oblasti sociologie, politologie, ekonomie, práva apod. **Rukopisy v češtině, slovenštině a angličtině je možné zasílat průběžně do září 2023**, pro vydání v **prvních číslech ročníku** je termín odevzdání **31. 12. 2022**.

Časopis *Soudobé dějiny/CJCH* je **indexován** v databázích Scopus, CEEOL.

Historický časopis je **indexován** v databázích WoS, CCC, Scopus, CEEOL.

Kontakty: sd@usd.cas.cz (*Soudobé dějiny*), hstcaso@gmail.com (*Historický časopis*)